

SUPEREROII

Ghid de activități pentru grădiniță

UNDE E SARA?

Un proiect:

Proiect finanțat în cadrul programului
În Stare de Bine, susținut de:

Implementat de:

Un proiect:

Proiect finanțat în cadrul programului
În Stare de Bine, susținut de:

Implementat de:

www.instaredebine.ro
#InstareDeBine
#implicareafacediferenta
#kaufland
#fdsc

Proiect derulat de asociația Cu Alte Cuvinte și finanțat prin programul „În Stare de Bine”, susținut de Kaufland România și implementat de Fundația Pentru Dezvoltarea Societății Civile.

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a programului „În Stare de Bine”.

Editor:

ianuarie 2022

Recomandări pentru lectura cu voce tare

Pentru citirea cu voce tare pentru grupul de copii există câteva recomandări generale și specifice (pauze, dialog, predicție, intonație accentuată, indicare imagini sau cuvinte, comunicare non-verbală etc), acestea variind în funcție de structura și conținutul cărții, copilul sau grupul de copii cu care citim, de ceea ce vrem să îi învățăm pe copii.

Enumerăm mai jos recomandările generale și câteva considerente pentru abordările specifice:

1. Îndreptați cartea spre copii:

- a. Pentru a înțelege textul, copiii mici au nevoie să vadă ilustrațiile

2. Prezentați coperta, titlul cărții, numele scriitorului și pe cel al ilustratorului:

- a. Citiți titlul cărții și spuneți-le că titlul și imaginea de pe copertă oferă indicii despre ceea ce se găsește în carte;
- b. Citiți numele autorilor (scriitorul - explicați că scriitorul este persoana care a scris cartea; ilustratorul - explicați că ilustratorul a făcut ilustrațiile sau desenele cărții). Spuneți-le că sunt autori români, contemporani.

3. Citiți cu intonație și rar:

- a. Citiți textul cu voce animată, mai rar la primele pagini pentru a capta atenția copiilor și a le permite să „intre” în poveste;
- b. Dacă vreți să accentuați direcția de citire a textului, la primele pagini puteți să urmăriți cu degetul textul, cuvânt cu cuvânt, expresie cu expresie, pe măsură ce citiți.

4. Prima dată citim fără întrerupere, în special textele scurte:

- a. Această carte are text scurt și se poate citi integral dacă copiii sunt antrenați deja. Dacă sunt începători, povestea se poate citi și pe capitole, dar este de preferat să nu o fragmentăm. Copiii oricum vor vrea să o recitiți și cu această ocazie se pot clarifica anumite aspecte, se poate zăbovi asupra unor cuvinte sau imagini.
- b. Dacă vreți să îi învățați pe copii să realizeze predicții, opriți-vă când vă permite textul, pentru a le cere copiilor să spună ei ce urmează. Identificați formulele care se repetă și citiți-le mai accentuat.

5. La final, discutați despre impresiile copiilor și puneți câteva întrebări deschise care să valorifice experiențele personale ale copiilor. E de preferat să faceți activitățile următoare în altă zi, pentru a permite copiilor să „savureze” povestirea.

Recomandări pentru lectura cu voce tare către copiii cu dizabilități:

- 1.** Asigurați-vă că mediul în care se desfășoară activitatea este cât mai puțin încărcat de stimuli auditivi, olfactivi și vizuali (desene pe pereți, etc).
- 2.** Pregătiți obiecte cu rol liniștitor din punct de vedere senzorial: bilă mică de silicon, bucată de blană, mănușă de microfibră, jucării de mână, antistres.
- 3.** În funcție de nevoile copiilor, ei pot asculta povestea așezați într-un balansoar, fotoliu puf, un scaun cu bandă elastică în partea de jos.
- 4.** Noul generează anxietate în cazul copiilor cu CES. Nevoia de a calma anxietatea se va manifesta ca agitație. Asigurați copiilor elemente de predictibilitate, pentru a spori atenția în timpul lecturii: prezentați ilustrațiile cărții de câteva ori, cu câteva zile înainte de momentul lecturii.
- 5.** Majoritatea copiilor cu CES învață folosindu-și simțul tactil sau olfactiv. Puneți-le la dispoziție o copie a ilustrației, pe care să o poată atinge sau mirosi înainte de a porni lecția propriu-zisă.

GHID DE ACTIVITĂȚI DE LECTURĂ

Recomandări pentru grădiniță.

DESPRE POVESTE

Filip s-a săturat de sora lui care „face terapie” și ia toată atenția părinților. Este hotărât să o abandoneze pe Sara la mătușa Silvia. Și atunci cu cine va mai asculta el muzica preferată? Cine va mai umple casa cu fluturi minunat colorați? Cine îi va mai citi Sarei poveștile ei preferate?

TEME ABORDATE

#dizabilități, #prietenie, #relația frate-soră

Tema diversității este o temă foarte importantă în societatea contemporană, iar copiii sunt expuși din primii ani de viață unei diversități fizice, culturale, socio-economice etc. De aceea, propunem contexte variate și modalități atractive de dezvoltare socio-emoțională a copiilor prin intermediul activităților de lectură.

Acceptarea și respectarea diversității se dezvoltă treptat, atât prin intermediul activităților structurate, cât și prin valorificarea contextelor spontane de învățare și adaptarea activităților la interesele și particularitățile de dezvoltare ale copiilor. De asemenea, este important să abordăm fiecare temă a educației pentru diversitate cu multă grijă față de copii și familiile lor. Cu cât copiii sunt mai mici, cu atât recomandăm abordarea prin care copiii sunt expuși la diversitate fără explicări și teoretizări complicate, prin activități potrivite nivelului lor de dezvoltare.

Activitățile propuse în acest ghid sunt corelate cu aspecte, indicatori și activități de sprijin din *Reperele fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului*, aprobat de Ministerul Educației în 2010, ca parte a cadrului normativ de desfășurare a învățământului preșcolar.

Recomandăm, de asemenea, selecția și/sau adaptarea acestor activități în funcție de interesele și nivelul de dezvoltare a preșcolarilor.

B.1. Subdomeniul: Dezvoltarea socială

B.1.3. Aspect specific: Acceptarea și respectarea diversității

Reper 4: Copilul ar trebui să fie capabil să recunoască, să aprecieze și să respecte asemănările și deosebirile dintre oameni.

37 - 60 luni

Indicator 205. Se joacă împreună cu copii diferiți din punct de vedere al genului, limbii vorbite, etniei sau cu CES, sub îndrumarea adulților.

Indicator 206. Identifică asemănări și deosebiri dintre persoane după diferite criterii (gen, aspect exterior, vârstă, profesie, mediu cultural și lingvistic, etc.).

Practici de sprijin

Practici de sprijin:

- Citiți împreună cu copilul cărți și analizați imagini care prezintă oameni din culturi diferite și cu caracteristici fizice sau abilități diferite.

61 - 84 luni

Indicator 207. Formulează întrebări despre familia, etnia, limba vorbită, cultura, caracteristicile fizice ale celorlalți.

Practici de sprijin:

- Comentați împreună cu copiii caracteristici fizice și preferințe ca aspecte ale identității.
- Organizați activități care atrag întregului grup atenția asupra diferenței și capacității într-un mod pozitiv, de exemplu arătând copiii cu dizabilități într-o lumină pozitivă, valorizând bilingvismul etc.

ÎNAINTE DE LECTURĂ - PRIVEȘTE CU ATENȚIE

ACTIVITATEA 1

Coperți vorbărețe

*activitate potrivită și copiilor cu CES

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să învețe să citească imaginile unei cărți.

OBIECTIVE

Copiii:

- dau sens imaginilor din perspectiva cunoștințelor și experiențelor proprii;
- își dezvoltă spiritul de observație și imaginația.

CUM PROCEDĂM?

În această activitate, ne vom concentra pe lectura coperților (coperta 1 și coperta 4).

Începeți prin a le citi copiilor titlul cărții. Puneți-le următoarele întrebări pentru a le trezi curiozitatea despre povestea pe care o vor asculta.

Este ocazia ideală de a-i invita pe copii să facă propriile predicții și observații și să-și pună întrebări.

[Recomandări pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES](#)

Pentru început, adultul este cel ce povestește imaginea, în același fel în care ar povesti unei persoane nevăzătoare ceea ce vede. Se va începe cu subiectul imaginii, cu elementele de ansamblu și foarte evidente, din centrul ilustrației. Atenția se mută treptat înspre margini și detalii.

Pentru grupurile mixte (copiii cu dizabilități și copii tipici), rolul povestitorului poate fi preluat, pe rând, de câte un coleg de clasă (activitățile recomandate mai sus- copii tipici).

Abia după această etapă, copiilor cu CES li se va cere să răspundă la întrebări ori să indice, cu degetul, diferite elemente din ilustrație, în funcție de abilități.

ÎN TIMPUL LECTURII

La începutul ghidului găsiți recomandările noastre cu privire la lectura cu voce tare.

Dacă în grupa dvs există și copii cu CES, vă rugăm să țineți cont, de asemenea, de recomandările generale pentru lectura cu voce tare către copii cu dizabilități.

DUPĂ LECTURĂ - ÎNTREBĂRI MARI PENTRU COPII MICI

ACTIVITATEA 2

Harta cărții

*activitate potrivită și copiilor cu CES

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să rezume și să structureze oral elementele poveștii.

OBIECTIVE

Copiii:

- identifică personajele, evenimentele principale, problema cu care se confruntă personajul principal și soluția găsită.

CUM PROCEDĂM?

Distribuiți fiecărui copil o hartă-mănușă sau folosiți chiar o mănușă pentru a exemplifica elementele pe care copiii trebuie să le identifice. Puteți marca fiecare deget al mănușii cu o bulină diferită.

Discutați cu copiii principalele componente ale hărții, folosind hartă-mănușă din **anexa 1**.

Bulina pe Deget 1 - personaje principale

Bulina pe Deget 2 - personaje secundare

Le puteți explica că personajele secundare apar doar în unele momente ale acțiunii, nefiind prezente pe întreaga desfășurare a poveștii sau neavând un rol atât de

important precum personajul /personajele principal/e.

Deget 3 - decor (unde are loc acțiunea)

Deget 4 - problema/problemele de rezolvat

Deget 5 - soluția

Folosiți **anexa 1**.

[Recomandări pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES](#)

În cazul copiilor nonverbali ori slab verbali, al celor cu motricitate deficitară sau coordonare mâna-ochi slabă, în locul mânușii se vor folosi marionete de hârtie (personajele cărții fotocopyate și decupate) și pictograme reprezentând principalele emoții (trist, vesele, temător, etc).

1. Copiilor li se va cere întâi să aleagă cele două personaje principale, apoi personajele secundare.

*Se va explica conceptul de personaj principal sau se va înlocui cu întrebarea „Pe cine întâlnim în poveste?”

*Pentru copiii cu deficiență cognitivă mare, personajele principale se pot printa mai mari, iar cele secundare la o dimensiune mai mică.

2. Cum se simte Filip? / Cum se simte Sara? Copilului i se va da să aleagă dintr-o serie de 2- 5 simboluri ale emoțiilor și să așeze emoția potrivită în dreptul personajului.

3. Cu cine locuiesc cei doi copii în casă?

Copiii vor alege dintre câteva ilustrații (pisică, găină, mama, un bunic, etc) pe cele corecte.

4. Unde merg cei doi copii?

Copiilor li se va cere să așeze ilustrația cu cei doi frați în tabloul potrivit.

Anexe 2, 3, 4, 5

Deget 1 - Despre cine e povestea? Cine sunt personajele principale?

Deget 2 - Mai sunt și alte personaje?

Deget 3 - Unde sunt Filip și Sara?

Deget 4 - Ce problemă are Filip?

Deget 5 - Ce face ca să o rezolve?

DUPĂ LECTURĂ - ÎNTREBĂRI MARI PENTRU COPII MICI

ACTIVITATEA 3

Roata poveștii

*activitate potrivită și copiilor cu CES

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să rezume povestea, alegând evenimente importante de la începutul, mijlocul și sfârșitul cărții.

OBIECTIVE

Copiii:

- identifică evenimentele principale;
- vizualizează elementele poveștii;
- rezumă povestea.

CUM PROCEDĂM?

Distribuiți fiecărui copil **anexa 2**, un cerc împărțit în șase secțiuni.

Răsfoiți cartea și invitați copiii să aleagă evenimentele principale, atrăgându-le atenția asupra începutului, mijlocului și sfârșitului poveștii.

După ce ați făcut această alegere, invitați copiii să deseneze în fiecare secțiune a cercului câte o acțiune, respectând ordinea cronologică a poveștii.

[Recomandări pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES](#)

Se vor printa cardurile din **anexa 3** și se va cere copiilor să le așeze în ordine cronologică, din memorie sau în timp ce adultul sau un coleg de clasă îi repovestește întâmplările.

Pentru copiii cu afectare cognitivă mare, se vor prezenta serii de câte 2, maximum 4 carduri de-odată.

ACTIVITATEA 4

Despre Sara

*activitate potrivită și copiilor cu CES

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să aibă o hartă mentală a identității Sarei și a propriilor caracteristici.

OBIECTIVE

Copiii:

- identifică caracteristicile Sarei, inclusiv dizabilitatea ei;
- identifică propriile caracteristici

CUM PROCEDĂM?

START: Arătați-le copiilor harta identității din **anexa 4** și în același timp prezentați-le fiecare categorie a hărții, spunându-le că aceste categorii sunt parte a cine suntem noi, adică a identității noastre.

Vârstă

Gen

Familie

Ce îmi place să fac

DESCOPERĂ: Citiți-le copiilor din nou povestea, invitați-i să se uite cu atenție la ilustrații și puneți-le întrebări simple, care să îi ajute să contureze identitatea Sarei.

- Ce vârstă credeți că are Sara?
- Cine sunt membrii familiei ei?
- Ce îi place să facă?
- Ce nu poate să facă? De ce?

E RÂNDUL TĂU:

Cereți copiilor să se gândească la un lucru la care sunt buni și la un lucru pe care îl fac cu dificultate sau pe care nu îl pot face.

Vor îndoii o foaie de hârtie în jumătate și vor desena fiecare lucru în parte.

Preșcolarii împărtășesc cu voce tare ce au desenat.

Această activitate este un punct de plecare propice pentru a discuta despre faptul că fiecare dintre noi este diferit, fiecare avem pasiuni proprii și lucruri pe care le facem cu dificultate sau nu știm încă să le facem. Este foarte important să fim prietenoși unii cu ceilalți și să nu ne judecăm în funcție de aceste diferențe.

[Recomandări pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES](#)

Harta identității va conține cât mai multe elemente vizuale din poveste. Imaginea Sarei în mijloc. Dintr-o serie de imagini - atribut, copilul le va alege pe cele corecte.

Întrebări:

- Sara este fetiță sau băiat?
- Ce îi place să facă?

Adultul va ghida, prin întrebări sau afirmații, discuția despre dizabilitatea Sarei:

Poate Sara să se încălțe/ îmbrace singură? Poate merge în picioare?

Copiii vor trebui să aleagă și să așeze alături de Sara elementele ce reprezintă caracteristicile sale (este fetiță, locuiește cu mama, are o pisică, folosește căruciorul pentru a se deplasa, îi plac fluturii).

Folosiți **anexa 4**.

Desen: În pregătirea acestei activități, profesorul va întreba părintele copilului cu dizabilități despre un lucru la care sunt buni și un lucru pe care îl fac cu dificultate sau pe care nu îl pot face, așa încât să îl poată ajuta să deseneze în același timp cu ceilalți colegi.

ACTIVITATEA 5

Suntem toți prieteni

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să vorbească despre prietenii cu copii diferiți.

OBIECTIVE

Copiii:

- învață despre diversitate și dizabilitate;
- numesc diferențe și asemănări cu prietenii lor.

CUM PROCEDĂM?

START:

Arătați-le preșcolarilor **anexa 5** și invitați-i să spună ce diferențe observă între copii.

NB: de ales maximum 6 copii din imaginea de mai jos.

Dacă este nevoie, reformulați observațiile lor, astfel încât să modelați un limbaj simplu, prietenos, respectuos despre diversitate și dizabilități.

DESCOPERĂ:

Invitați copii să descopere, din ilustrații, cine este prietenul Sarei.

EXPLOREAZĂ:

Continuați discuția, punându-le copiilor întrebările următoare:

- De ce credeți că sunt prieteni?
- De ce credeți că îi oferă un desen cu un fluture?

Înainte de a trece la etapa următoare, explicați-le copiilor că e bine să avem prieteni diferiți.

Suntem toți diferiți și diferențele noastre nu sunt nici bune, nici rele. Dizabilitatea este un fel de diferență.

Sara are mai multe dizabilități - are nevoie de un cărucior pentru a merge dintr-un loc în altul și îi este greu să vorbească - dar face și alte lucruri pe care le facem cu toții: îi place să deseneze, să asculte muzică, etc.

E RÂNDUL TĂU

Invitați copiii să deseneze:

- o diferență care le este specifică;
- o diferență care îi este specifică prietenului/prietenei lor;
- un lucru pe care îl au în comun.

ACTIVITATEA 6

Fluturi pentru Sara

*activitate potrivită și copiilor cu CES

Scopul acestei activități este ca preșcolarii să își manifeste empatia printr-un gest concret

CUM PROCEDĂM?

START: Recitați povestea Sarei și invitați copiii să se uite cu atenție la ilustrații.

DESCOPERĂ: Întrebați-i: Despre ce anume știe Sara totul?

EXPLOREAZĂ: Invitați copiii să numere toți fluturii care apar în povestea Sarei și a lui Filip.

E RÂNDUL TĂU: Invitați copiii să deseneze un fluture pentru Sara, în semn de prietenie pentru ea.

Toate desenele cu fluturi pot fi puși pe un panou al grupei intitulat *Suntem toți prieteni: Diversitatea Include Dizabilitățile.*

OBIECTIVE

Copiii:

- pictează sau desenează un fluture, în semn al prieteniei pentru Sara.

Personajele principale

Personajele secundare

Locul acțiunii

Problema/problemele

